

Latweesjchü Awises.

No. 45.

Zettortdeena 5. November.

1864.

S l u d d i n a f h a n a.

Kursemmes zeen. Gubernatera kungs te leek isfluddinah un peemineht: fa itt stipri irr aisseegts un ar gruhtu strahpi taps strahpehts isskarts, kas esauzahs m par padohma deweju jeb widdutaju taifahs pee tahdeem, kas gribb par nandu derreht nekrufschu weetneekus jeb gribb faderretees par nekrufschu weetneekem.

Sohdibas lakkumu grahmatas § 567 par fcho leetu safsa tā:

Trihs amts rubuli sudraba strahpes naudas jaamaks tahdam, kas darra prett to lakkumu, furrā irr aisseegts, fa ne buhs eesantees nedz etaiiltees par widdutaju starp teem, kas sawā starpā norunna un notaifa, ja kahds nekruthi derr un ja kahds par nekruthi faderrahs un vats gribb eet. Tāpat arri ar trihs amts rubuleem taps strahpeti tee, kas tahdus preeflappe, kas gribb eet par nandu nekrufschobs. Tā tikkai tad warr darrist, kad nekrufschha weetneeku preefsh few pašcha jeb preefsh sawas pamihlias lohzelka, jeb preefsh tahda gelbb atraft, kas ier tuwais raddincees. (Skattees nekrufschu lakkumos Art. 748.)

Ja tahdam, kas prett fcho lakkumu darrjis, wohl flakt tsyp perahdihts, fa tas ar wilstibu un blehdibu jeb zaar darbu un warcas preefeschonu kahdu us to irr paweddis faderretees par nekruthi, tad ja ar wilstu zittu eewihlis nekrufschobs, tas irr sohdams pehz sohdibas lakkuma grahmatas Art. 2280 un 2281, — un ja tas ar warcu kahdu preefedis un peelausis eet par nekrufschha weetneeku, tad tas strahpejamis pehz Art. 2278 un 2279.

Jelgava, tanni 25tā Oktoberti 1864. (Nr. 9120.)

Gubernatera wertā: Kursemmes Wihze-Gubernaters: Barons Heyking.

Kanzlera direktors: E. v. Nummel.

Iannas finnas.

Pehterburga. Pirindeenas waikara 26tā Oktoberti muhsu Kungs un Keisers pahrbrauzis no Wahzemmes sawā pilli Zariskoje-Selā. Muhsu zeen. General-Gubernaters turpu ar eisenbahni nobrauzis Winnus sveiginah.

Pehterburga. Ministera Awises („Seemela pastē“) dohd finnu par zeetuma nammeem un arrestantu slaitlu kreewu walsti. 1857—59 gaddā frohnis par zeetuma nammeem un arrestanteem isskarts gaddā isdevis wairak nelā 2 milljonu 95 tuhfst. rubulus un is-

katrs arrestants frohnim malfajis 17 rubulus. — No semmoju lahtu laudim warroht rehlinah, fa no 1000 (1 tuhfst.) tohpoht 2 par arrestanteem. To wihrischku arrestantu effoht 5 reises wairak nelā to feewischku arrestantu.

Pehterburgā ar telegravi finna atmahluse, fa muhsu Keisera Krohnmantineeks Italiā no Benedigas pilfata ar eisenbahni nobrauzis leelsā Mailantes pilfata. Tur kahdas deenas pilfshoht, tad eeshoht us Turini pee Italias lehnina un tad eeshoht us Wlorenzes pilfatu, lo taggad gribb etaiisht par Italias walsts galwas pilfatu.

Pehterburga. „Seemela pasti“ räksia, la Kree-wu gubernementis taggad tikkai 8 muischas effoht, kas wehl ne effoht farakstijuschas tahs küntraktas par sem-neeku semmi, ta kā tāi lakkumu grahmata no 19ta Webruara 1861 par Kreewu semneeku brihwlaifchanu irr pauelehts. Wairak nekā 5 milljonu küntraktis effoht notaifijuschi wehl us klausibū, bet puks peekta milljonu semneeku semmi effoht nöpirkuschi par dsumtu.

Dinaburga. 14ta Oktoberi Dinaburgas preefch-pilsatā kahds wirteneels, Andrejew's wahrdā, gribbejis jahk pahri par Nihgas-Dinaburgas eisenbahni. Tē eisenbahnes ratti rindes atskreenoht pahrskrejuschas to jahjeju un to samalluschas. — Tē atkal mahzibas deesgan, zik stipri no tam jasargahs, la bes finnas un bes farga wehlefchanas ne buhs ne eet pa eisenbahni, nedfs pahri braukt, nedfs jaht. Eisenbahnes ratti skreen ar tahdu skreeschanu, la tikklo dabbujis dsirdeht un redseht, nu ratti rinde nahk, tē winna jan iri tik tuwu flaht, la wairs ne warr isbehgt un nu pohts un gals flaht. — Tadeht arri eisenbahnes fargeem un usraugeem buhs buht lohti usmannigeem, un finnadarameem to laiku un minatu kād eisenbahnes ratteem jaanhk, tad teem ne buhs fnaust het isluhloht, woi tik kahds zilweks jeb lohpinsch dsselles zellam ne tuwojahs.

Kijewā taggad täpat kā Londonē un zittos leelobs pilsatōs jau dorrihts, gribb taisiht telegravi no weena polizejas namma un no weena teefas namma us ohtru, un arri tā, la no weenas pilsata dallas (kwartala) us ohtru warr sunnu laist ar telegravi. Gerikleschana malkschoht 7 tuhfst. rubl. — Leelobs pilsatōs tas derr gan. —

Widsemmes gubernements Awises no 26ta Oktobera deenas atkal issluddina 10 muischneeku muischas, kas fawu semneeku mahju semmi atschkirk no muischas semmes un no parradu rulseem tahs gribb israfstiht un pahdoht mahjas, prohti Moiseilles, Mursies, Sauf-sas, Pallas, Jaun Karrisimuscha ar Ippiki, Wezs Kalzenawas, Marramas, Vallamoises un Jaun-Koi-filles muischu.

Mäskawā no 15ta Septemberra lihds 4ta Oktobera deenai rahdijuschi lauku kohpeju leetas, auglus un ma-schihnes, ko us to bij Mäskawā saweddu-schi itt leelā sal-datu munsterechanas namma un arri wissadus mahju loh-pus, kas atkal zittā leelā ehkā bij noliki. Tas pirmā ehkā bijuschi tāi laikā skattitees schihds leetas wairak nekā 21 tuhfst. zilweku, un tāi lohpu ehkā bijuschi skattitees kahdi 7 tuhfst. 700 zilweki. Par ee-eeschanas billeehm effoht eenehmuschi 8 tuhfst. rubutus.

Wilnas pilsatā taggad täpat kā ir Nihgā eetaif-juschi pabrikki, kur dedsinajamu gasu taifa un ar ko tee nu pilsata eelas, platschus un nammu istabas warr gaifmoht. — Stahsta, la ir Jelgawneeki ar to pa-

dohmu darbojotes, ko ir schinni pilsatā tahdu gasa pabrikki warretu eetaiht. Effoht Wahzsemneeki fohlijuschi tahdu pabrikki eetaiht un eelas ar gasu gaifmoht, ja teem dohfschoht to naudu, kas pilsatam taggad jamaka par pilsata eelu gaifmoschanu.

Warschawa, saldatu jahneeki saderreju-schi ar saweem sirgeem pee nolikta mehrka noskreet un redseht, kuesch buhs virmais un wiunehs zittus. Starp teem Kasakeem arri bijuschi 2 brahki un winnu mahsa, preileene, kas ar fawu Keisera un fawu wezzalu wehle-schanu tāi Kasaku pulka deen par wirteneeku. Bijuse täpat isgehrbusées kā tee zitti un tikkai kahdas bantes pee wiunus zeppures rahdijuschas, la irr seewischlis. Schi patte prima ar fawu sirgu pee mehrka buhtu pec-frehju-sfe, ja paschā beidsama azzumirkli zits jahneeks ne buhtu to pahrskrejhis un masu azzumirkli-papreefch pee mehrka atskrehjis. Tad ta drohsh seewischlis pee jahschanas.

Wahzsemme. Par sweschahm semmehm un wal-stim ne finnu scho reisi dauds ko stahstiht, jo pasaule ne-kahdas leelas leetas naw notikuschas, la buhtu wehrt-par tahm stahstiht. Get kā gahjis — un wifur Ei-ropā pee meera turrahs. Kā jau sinneet, Pruhfis, Eistreikeris un Dahnis meera küntrakti farakstijuschi un triju neddelu laikā ir paschiwaldineeki sawus augstus wahedus appakschrafschis un tad tam tā ja-paleek un jadarra, kā tāi küntrakte nospreeduschi. Arri jau Pruhfchu un Eistreikeru karra-pulki fahkuschi isheet no Slehwigas un Olsteines, un tad jaunas rohbeschas starp Dahnu walsti un starp Slehwigu noweddihs un apfchmehs. Bet kahds nu buhs Slehwigas-Olsteines erzogs un waldineeks, ar to waribuht wehl ilgi isdar-bosees, arri wehl ne finn, kusch lihds tam laikam schihds semmies waldischoht. Gruhki deesgan tahm buhs wissus tohs parradus un karra-kostes ismalkaht. Par to, kā Slehwigai-Olsteinei ne bij paschai eet karra, bet Pruhfis un Eistreikeris gahjis par winnahm un tahs atswabbinajuschi no Dahneem, — tahm nu jamaka vapilnam naudas. To tahs par fawu brihw-stibu un fwabbadibu arri labprahit gribboht malkaht.

Italiā landags taggad darbojahs ar tahs küntraktis isdarijschanu, ko Napoleonis un Italias Lehniaschi notaifijuschi Italias un Rohnas labbad. Kā par diwi gaddeem ar scho leetu buhs un ees — un kā tad paliks ar Bahwestu Rohnā un ar winna waldischani, to neweens taggad ne finn teikt, un ar to dascham irr galwas grohfschanas deesgan.

Amerikā atkal nikni kahwuschees. Wehrgu-walst-neeku 2 generali ussfreyjuschi leelas miglas laikā sec-melneefeeem pee Strahsburgas, tohs isbeedinatus iskai-finajuschi un 24 leelus-gabbalus panehmu-schi. Bet tikklo generals Sheridanis to dabbujis dsirdeht, tad ar

faiveem pulkeem no Winscheteres atskrehjis, falaffijis isklihdinatus, usgahsees eenaideekeem, tohs breefmigi fakahwis, 1600 sawangojis un teem panehmis 50 leelus-gabbalus, tomehr semelnekeem 5 tuhft. zilwelki nihluschi; arr zittas weetas schinnis leelas brihwalstis kahwuschees zitti karra-pulki un gan sche weens, gan atkal tur ohtrs winnejis.

S.-z.

Bauska. Wehlais ruddens jau flaht, tadeht lassitajeem gribbam finnamu darrish, kahds mumschis gads bijis. Ta ka gandrihs wissur zittur, ta arri pee mums bija deesgan ehrmigs gads, tomehr flawehs Deewis, wijs ittin labbi isdewahs. Seens bij labbi padeweens, un jebshu gan gruhti nahzahs, to mehr to labbi sannehmam. Kabbibai arri nelas ne koiteja, warreja ar meeru buht, bet sawahfschana bij atkal daschada, libja un libja, un semmes-kohpejs rohlas sannehmis nophutahs. Kahdā fwethdeena laiks skaidrojabs, fahka salt un ikveens fawu labbibu nu labbi jo labbi sannehma. Ruddens fehjumi ta leela flapjuma deht naw wis ittin teizami. Ar wesselbu gahja ittin labbi, daschi gan fasirga ar fakleem, bet retti mirra. Zittas kahdas lilstas arri ne redsejam; — lai Deewis muhs tik pasarga pa scho ruddeni un nahkoschu seemu no sageem un blehscheem. Tahdu putnu Leischobs deesgan. Septembera mehnesi bij Schaines muischā un kahdā sahdschā kahdi 15 tahdi wasanki prassijuschi ehft un noplehsuchi kaudim drehbes. Ir tee 42 resbaineki, — no luxrem jau Awises lassijam, ka tee ne taht no Bonewehas no Kreeweem aplenkti un iskaiti, — vapreelsch wasajuschees pa muischahm laupidami. — Leischobs feenu un labbibu, kas arri bij labbi auguschi, ne warreja wis kreetni fanent. Dauds plawas palikkä neptautas; zittur uhdens feenu aispluddinaja prohjam. Ar labbibas sawahfschanu tapat flikti gahja. Ir ruddens fehja tur flikti isflattahs, daschās weekas nemas ne usnahza zaur tam, ka leela flapjuma deht wehlu esfehja.

J. R.

No Pehterburas rafsta, ka tur ne fenn pee ta dselsu zella, kas no Zarskoje-Selas eet un kas tas pirmais dselsu zelsch Kreewusemmē, us dampratteem par weddeju 24 gaddus deenesta stahwedams Ruhdikis Rahde, Kursemme dīsimis, effoht nomiris. Kad nu schis tas pirmais dselsu zelsch Kreewusemmē, tad arri Rahde kungs tas pirmais damprattu weddejs Kreewusemmē irr bijis, no muhsu widdus zehlees, kas mums par gohdu. Tais 24 gaddos effoht Rahde no Pehterburas libds Pawlowsku 24 tuhft. reises brauzis un katu reis 25 werstes tahku, kas 600 tuhft. werstes isnesjeb 86 tuhfts, ta ka tas jau buhtu warrejis ar to braukumu 16 reises ap wiffu semmes lohdi apskreet. Winsch effoht tais 24 gaddos 4 millj. 800 tuhft. paffascheeris weddis, un tikkai wiffa tanni

garra laika weenu weenigu reisi nelaime nahzis, kas gan irr apbrihnojama leeta. — Lai nu dufs weegli semmes fleypi tik garru zessu pafaulē noskrehjis, libds jaunais rihts to mohdinahs!

Besarabia. Kreewusemmes Welefcht i zeemā, notikla wehl nedsirote besghodiba. Us Schihdu kappeem bija kahds laps usrakts, sahks attaisihts un Schihdu mirronam galwa nogreesta. Gan polizeja darbojahs besdeewim us pehdahm nahkt, bet wehl naw isdeweess to nokert. Ka dohma, tad gan atkal mahni pee schi grehka dorba buhs wainigi, prohti: dauds mahnutizigee turroht Schihdu galwu par lihdssetaju daschā weetā. Kad to pulveri no fadedsinatas Schihda galwas uhdeni leekoht un to lohpeemi dohdoht, tad teem nekahda nelaime neds flimmiba ne peelihpoht (!!) un kad tahdu pulveri par aismigguscheem zilwekeem kaisoht, tad tee nemas ne atmohstotees (!!); tadeht sageem effoht tad isdewigs laiks sagt! — Itau, kahdi mahai naw pafaulē un lo tahdi besdeewigi wiffu par apghrezibū un launu ne darra!

Wahzsemmes Effenes pilstatā dīshwo Kruppa kungs, kas arri preelsch Kreewusemmes tehr a u d a wilktus dischgabbalus leij. Scho maktigu janas mohdes dischgabbalu lehjeju Kreewusemmes leelaits generals v. Tod leben effoht ne fenn apmeklejis.

Bruehchobs notikla leela nelaime zaur neapdohmibu. Kahda namma kaudis bija wiffi laukā pee darba isgahjuchi, un tikkai weena wezzenee pee 5 mehneschu wezza behrna to auklejoht bija mahjā palikkuse. Wezzenei laikam gan masino auklejoht bija laiks par garfch palizzis un ta behrnu noolek lehkrehslā, kas degoschas krahfnes preelschā bij nolikts un preefen ar drahnu to masino pee krehsla un aiseet patte zeemindas. Ne ilgi tai toly teikts, ka behrns jau brehzoht, lai ta jel mahjās steidsotees; bet schi nebehndneeze wehl ar rohku atmetiūsi teiz: „Nu lai brehklis bishkift jel pabrehzahs, par to naw waina!“ — Wehz laika mahjās pahrnahluse ta reds behrnu no krehsla noschukkuschu un ar kahjahn paschā krahfnī eebraukuschu — un wai! tauw baillib! kas wezzenei nu useet, kad ta eerauga Deewamschel masa behrna kahjinās jau ohgħes faddegusches! — Ak fargojet jid luħdami labbaki fawus masus behrus, ka jums pehz naw welti jaſcheljohahs.

E. F. S.

Atbalzs.

(Statutes Latv. Av. Nr. 22.)

Latweeschu Awischi Nr. 22 no 28ta Maija 1864 atrohnahs tas rafsts: „Ka eet ar teesas, wihru zelschanu?“ ar to parakstu J. D—b—g. Nakstatajs par teesas wihru zelschanu isrunnadamies wifspirkak schehlojahs: „ka kaudis leekoht fainneekus par teesas

„wihreem wehleht, kam Deews mantu dewis un kas „mahk rakstih un Wahzu wallodu faproht, kam run- „nafchana labbi weizahs.“ — un kad daschs eerahda, „ka tahdi nema derrigi un buhtu ja-ismekle zitti, kas „jo derrigi, jeb zits kahds, kam Deews fapraschanu „un pateefigu garru dewis; — tad tee wallodneeki „tuhdal taydas wallodas zell pretti un fakka, ka kalsps „jau par teesas wihrus ne warr buht.“

Kadeht D—b—g tas rahnahs slikti buht, ka mah- ziti fainneeki par teesnescheem teek wehleti, tas irr ne-isprohtams. Tapat ne sunnu, kahdi teesneschi par mahziteem buhtu „jo derrigi.“ Ja mahzitus atmett, tad aleek nemahziti ween, un tad irr ja prassa: woi allis oklam warr zellu rohdih? Ka teesnesim gai- scham, mudram un faprattigam garam waijaga buht, to rakstajis isteiz vats un tomehr winsch taydu garru ne gribb pee mahziteem atraf. Warretu gan gaddi- tees, ka starp nemahziteem weens jeb ohtris atrohnahs, kas bes skolas mahzibas buhtu gudribas un pahrbau- dischanas garru krahjees, bet or to ween winnam ne peetiku un wehl ne spektu teesnescha gruhtu ammatu pilnigi un pareisi isdarriht. Winnam tad wehl truhku skolas mahziba. pee suras wijspirmaak rai si fchana un ir Wahzu walloda peederr; jo bes tam taggad pee mums Latveetis ne warr labbi mahzights buht un bes tam teesnesis arri ne spehtu skaidri vats sunnaht teesas leetu eschanu un weschanu. Schi beidsama leeta irr neschauboht teesas wihrus grunts usdewums. Tomehr neweens ne warr teikt, ka tas pee Kursemmes pagasta tee- fahm pawissam palaisis un ne ispildihts irr. To sliktumu, kas no teesneschu nemahzibas zellahs, augsts Krohns Kursemmes likkumus farakstoht itt labbi eewehrojis un tadehk porehlejis, ka pehz no- spreesta laika katram teesas lohzelki waijaga prast rakstib, kas Deewamschehl lihds schim tik retti wehl atrohnams.

D—b—g ar leelu karstumu zihabs teikdam, ka teesnescheem ne waijagoht prast rakstib. Ja nu tees- neschi rakstib ne proht, tad pehz wezza eradduma trihs krusti appaksch protokolla jawelk waheda weetä. Bet nu es D—b—g prassu: Kas gan irr drohshaki, woi rakstibts wahds jeb trihs krusti? Ka lai isschirr weenu krustu no ohtra? No kam tas nahk, ka dasch- kahrt pagasta mantas tohp aiskahrtas un winna nauda no pagasta lahdes issuhd? Ja D—b—g taifnibu ne gribb flehyt, tad winnam pahscham buhs jateiz: Wee- nigi zaur teesneschu nemahzibu un ne-uš- manibu. Es warretu peerahdih, ka daschi pagasta teesas lohzelki wohl itt salda klußumā un meerā snau- da, tad jau senn pagasta lahde bija islaupita.

D—b—g schehlojabs, „ka kalsps par tees- nescheem ne zekkoht. Ne tizzi, ka kahds pagasts buhtu, kas weenprahsti kalsps par teesnescheem ne gribbetu aemt un ne atshtu, ka tas itt weenalga, woi kalsps jeb fainneeks teesu spreesch un nowadda mantu kohij, ja tik winsch taydu ammatu spehj gohdam iswest. Urri ne warr tizzeht, ka kautkur pateesi ta no- tizzis, ka D—b—g stahsta, un ka itt wiſſi teesne- schi no fainneeku ſchirkas ween buhtu zelti. Tur buhtu pagasts pats wainigs, jo tas jau irr sunnams no Kursemmes leinneeku likkumu grahamas §§ 31 un 32, ka pagasta teesneschus us puſſi warr iswehleht no fainneekem un no ſalpeem. Klabbad no abbahm kahrtahm, no ſalpeem un fain- neekeem, teesas lohzelki wehltami, tas lehti prohtams. Zaur tam irr katrai kahrtai fawi aiftahwetaji, kas winnas buhchanas, ſpehchanu jeb wahjibu labbaki paſhſt. Bet no ohtras pusses apſlattoht, warr zaur tam, ka nespēzīgs peetrubku ſchus jeb nabbaga wihrus par teesnescheem zelt, abtraki ſliktums zeltees, kas pee pahrtikluscheem, luxus D—b—g pawissam atmett, tik drihs ne warr notikt. Kas taifnibus soh- bini rohka turr, kam teesa un taifniba ja-iffyresch, tas ne drihſt no zitteem feets buht, proht taydu, kas apſinnahs, ka winsch no teem, kas teesajami, kahdu labbumu jeb kahdu valihſibū ſanehmis, pat ko tam buhtu winneem pateizigan parahditees un zaur ko wiſſch mannitohts nespēzīgs palizzis, ta ka wairis ne eedrohſchuajahs netaisnom ſuhdsetajam prettim buht un wainigo strahpeht. Winnam waijaga buht tay- dam, kam us dahwanahm now jaluhko. Lehti war- rehs spreest, ka to pahrtizzis labbaki warr panahkt nelka truhkuma zeetejs, baggats weeglaki nelka tuſchi- neeks. Pee ſcheem drihsak warretu kalsps ſlaitiht nelka fainneekus. Urri ne warr leegtees, ka fainneeku kahrtā jo ahtrāk mahzitus atrohn nelka pee ſalpeem, kurreem now ne wakkas ne mantas deesgan tik drihs pee mahzibas nahst. Ar ſcheem wahrdeem ne grib- heju teikt, ka kalspi na w derrigi par teesnescheem. Tas buhtu prett likkumeem, prett weenlihſibū teesas buhchanā. Bubtu jaſkattahs, ka pee teesneschu wehleschanas tohp taydu wehleti, kas ne ween mah- ziti un faprattigi garrā, bet kas arridisan meefigi pahrtikluschi.

D—b—g ſuhdsahs tahlak un fakka: „pee taydeem, kas Wahzu wallodu un rakstib proht, lep- „niba wairak mahjo; jo muhsu Latveeschu kaudis ar „to dikti leelahs.“ Bik tahlu winsch ar to irr gribbe- jis eet, irr nesaprohtams — jo pirmak winsch „wiſſeem teem“ lepnibu us kalku krauj, kas proht rakstib un mahk Wahzisti; pehzak wiſſus „Latveeschus“ par lepneem apſuhdi. Brihums, ka winsch wiſſus rakstii

tajus un Wahzu wassodas runnatajus pasibst un fewi paschu ne! Ja winsch rakstoht buhtu peeminnejis un apdohmajis, ka winsch pats arri Latveetis irr, tad ne tizzu, ka winsch wiffus „Latweeschu laudis“ weenā rindā tā buhtu stahdijis; tad winsch wißpirmal fewi buhtu no tahs isnehmēs.^{*)} Jeb woi Juhs warbuht mahzitus Latweeschus par lepneem apsuhdsedani ap Latweescheem tahdu schogu gribbeet piht, kas Latweeschus lai aiskawe, ka tee ne warr dīshtees nedf kluht pee mahzibas un gaismas, pee rakstishanas un Wahzu wassodas, kas ne ween teesneshem, bet ir zittem irr derrigs un waisaga gan.

Tahlaki minnetā rakstā lassamis: „Ja kahds rakstiht un Wahzifki mahl, tad jau winsch effoht dauds gudrakts nēka tas, kas to ne proht, un kad nu tahds wehl par teesas wihru tohp uszelts, tad teesa par Wahzifki ween wairak tohp spreesta. „Woi tas tā peeklahjahs? Es dohmaju, kahdi tee fuhdsetaji, tahdai tai wassodai waijadsetu buht.“ — Ar ibseem wahrdeem atbildu: tas pats no sevīm saprohtoms, ka tas, kas Wahzifki mahl un rakstiht proht, jo klahktaki mahzibai un gudribai stahw nēka zits, kas to ne proht. Kad D—b—g to leezibu gribb doht, ka tadeht teesa Wahzu wassodā tohpoht spreesta, ka tahdus par teesneshem zell, kas Wahzifki proht; tad winsch to tilpat mas spēhs, ka winsch ar to neko no jauna naw isdohmajis, kad winsch teiz: „Es dohmaju, kahdi tee fuhdsetaji, tahdai tai wassodai waijadsetu buht.“ — Tahlaki schinni leetā eelaistees ne buhtu derrigs, jo tē naw ta weeta, nedf manni pēnahkahs pahrspreest likkumus, kas jau senn dohti un ko katram Kursemmekam waijadsetu finnaht. Ja D—b—g winnus ne pasibst, tad dohdu winnam to padohmu, Kursemmes semneku likkumu grahmata § 352 valassift, tas tam to waijadsgu finnu dohs.

Beidsoht rakstajis suhdsahs par teesneshu netaisnibū un fakta: „Laudis brehz, ka netaisnibas wairak noteeloht nēka taisnibas. Brehz, teesas wihri masakus laudis nemas ne pasibstoht, effoht par dauds lepni, tadeht ween mas taisnibas warroht dabbuht! „Saweeem draugeem, raddeem dorroht gan labbi, zik ween til warredami, tohs aissahwoht us wissadu wihsī.“ — Winsch tē pats isteiz, ka laudis brehzoht. Bet tē nu japrassa: Woi tas jan irr pateesi taisniba, ko tee brehz? Woi tee arr ne warr nevar eisi un welti brehlt? — Kats, kas suhdsahs, zere taisnibu dabbuht un tomehr no diwi suhdsajem tikkai weens to warr atrafft. Ja nu ohtris par to schehlojahs, ka winnam naw isdeweess, kas tas par brih-

numu? Bezza sinnama leeta, ka pats leelakais bleidis allasch dohma netaisnibū dabbujis, kad to apstrahpe. Kad nu tahds pat no tahdeem teesneshem teesahs tohp, kahdus D—b—g wehlejahs, woi tee warr vēz taisnibas zittadi darriht, ka mainigo strahpeht, un woi schis tad arri par scheem teesneshem ne brehz? Ja pateesi netaisniba kahdā pagasta teesā nosiltu, tad jau warr pee augstakahm teesahm taisnibū melleht. — Malditees warr tilpat mahzihsts kā nemahzihsts, teesneshis, bet jo ahtrakl tumshais un ne-usmannigais teesneshis maldisees nēka labbi mahzihsts vihres. Taisnibū no tumshā apsegga pee gaismas zelt, naw weegla leeta. Tas pagehr ne ween deewabihjigu un taisnuprātu, bet arri gruntigu mahzibū un sapraschanu.

G. Mäther.

Krohna, Skundas teesas skrihw, valbgs.

Reisofchanu breesmas.

Kahrlim, augstu skohlu audseknim, waijadseja pee faweeem wezzakeem atpakkat greestees, un dabbuja no scheem to atwehleschanu, papreekschu zur Sakschu un Schweizias semmehm lustes deht isreisotees. Winsch bija itt laimigs wehl weenu zella bedri atraddis; jo weenam pascham reisojoht irr til pufs preeka. Scho bedri fauza Teodoru, un tee abbi feschpadfmit gaddus wezzi jaunekti atstahja kahdā jaukā rihtā to weetu, kur winni bij usaudsinati, klahsta dabbā us preekschu kahdam, ar maktigu bohī rohkā, weeglu summiā us mugguras un ar leeleem preekeem firdis. Skohlas istabas schauraas seenas winnus wairs ne apektuojā, un kaut gan winni ar pateizibu farus skohlmeisterus atminnejahs, kas winnus ar til dauds puhlina bija mahzijuschi, tad tomehr winni gawileja, ka nu warreja eet pasauli redseht.

Bet Kahrlis jan pamannija pirmā deenā, ka winna beedram ne bija nelahta warren drohscha duhscha, bet ka winsch turprettim bija bailegs kā mass behrinisch. Pazehlahs wehisch un bija mahloni pee debbesim redsami, Teodors winnus turreja par breesmigas wehtras praevescheem, kureai jarangoht isbehgt. Ikkatu sunui, ko fastappa, turreja par traklu un ilkkatu zella wihru, ko us sawa zella satikka, turreja winsch par gattavo blehdi, kas us winnu mantibū, ja pawissam us winnu dīshwibū effoht nofaktijees. Kad Kahrlis smehjahs pahschahdu bailibu, tad valikla Teodors itt no teesas nikus un dohmajā, winna apdohmiba effoht labbala nēka pahrgalwiba un aplama drohschiba. Winsch arri taggad isskahstija, ka preeskch winnu aisseisofchanas weenu masu peelahdetu pistoli effoht finnajis apgahdatees, lai winsch us wissadu wihsī warretu buht

^{*)} D—b—g naw wis Wahzeets nedf no zittas tautas, bet D—b—g irr Latveetis; ne fainneeks, bet mahju „veedsi hnotajē.“ S—d.

drohsch, un Kahlim bija puhlina dees gan winnam to paschu norunnaht un to sawā paglabbashanā dabuht, lai winna beedris sawās bailes kahdā brihti ar to ne pahristigtohē.

Treshā deena winni atstahja leelzeltu, usmekleja leelos angstos kahnōs smulkakus muddus, un kad Teodors itt neko ne fastappa, kas winnam bailes un faraufschanohs padarrija, tad abbi baudija sawus reiso-schanas preekus pilnā mehrā. Winni johkojabs un smehjahs un vseedoja līhds ar putnineem meschā. Bet wehl schi deena ne bij pagahjuje, jau istahdijahs, ka Teodors ne bija vis bes waijadisbas bailigs un ka winna nelaimes mahneiki ne effoht ya weli.

Abbi reisneeki bija drihs schē drihs tē pa ilgi usturre-juschees un tadeht nokawejuschees to weetu fasneeg, kur gribbeja pahrgulleht, un pee tam wehl labbu gab-balū atstattu no leelzella. Wissas bailes, ko Teodors preesklaikā bija paredsejis, stahjahs taggad preeksh winna azzim. Weenu nakti appalsch kaijas debbesē istikt, tas bij tas masakais, no ka winnam waijadseja baiditees. Gahja winni tumsā tahlaku, tad warreja notiktees, ka winni pateesi buhtu apmaldijuschees, un tapehz winneem bija pirmajā labbaka mahja eegreestees un nakti kohrteli luht. Ta mahja, ko winni pirms eraudsija, novelnja tik knappi mahjas wahdu, jo ta bija tik bishki labbaka nekā noscheljoma buhdina. Teodors jau arri tuhval atradda, ka schi mahja isslakkotees kā kahda slepka wu bedre. Bet ko bij darricht? Winneem waijadseja ee-eet. Wihrs un seewa, abbi jau itt labbi wezzi, winnus sagaidija, wihrs firsnigi, bet seewa ar itt lohti dušmigu gihni.

„Tee irr resbainecki,“ eetschuksteja Teodors sawam beedrim ausi. „Tee teem nelaimigeem reisnekeem, kas winnu laupitaju līgsdu avmekle, kailus nogreesch. Taisfim tik, ka no scheijenes teekam prohjam. Labbal mehs staigojam zauru nakti, nekā schē gullam.“

Kad wehl ihsi preeksh tam Teodors arweenu wai-deja, ka nukur ne warroht nekahdu patwehrumu eraudsicht, isslikahs Kahrlim masa leeta buht, weenreis smulkus waffaras nakti kaijumā pahrgulleht; bet taggad winnam Teodora bailu isehrmoschanahs tilkai johziga isslikahs, ka winsch us to wisszeetako noteiza, neweenu fohli wairs tahaku ne eet.

„Nu kad tomehr flattees,“ fazija Teodors, „ka ta seewa muhsu lectas jau ar azzim aprīhi!“

Miltigi seewa arri usturrejabs arweenu winnu mantas turumā, ko winna us ta laipniga fainmeeka usluhgschanu bija nolikkuschi. Bet winna ne usluhkoja nemas paghredama un itt labbi warreja redseht, ka winna wairak apfmedama tahs reisneeku mantas usluhkoja, un tamehr bailigais Teodors tizjeja, ka schē effoht

laupitaju bandas waddoni, turreja schi warrbuht turprettim sawus weefus par jauneem apkahrt-klendermanneem, kas ne eespehshoht winnas rehlinumā aismaskaht. Tadeht winneem arri gan us walkari-nahm ne gribbeja neko doht, ka gabbalu zeetas maises un druzin wezza feera, un gultamais lambaris, ko winneem usrahdija, bija tik zaurums no slakteem kohpan faktrauteem dehleem taisfights, kur salmu kuhlis us gridas bija isllahts. Durwim truhka atslehga un to weenigo lohgu arri ne warreja aistaishi. „Mehs effam pasudduschi!“ funksteja Teodors to weetu skaidri wisszaur ismeklejis.

„Apmeeringae!“ fazija Kahrlis; „man tatschū irr tarwa pistole un finnashu gan tewi apfargah.“

Schohs wahrdus teizis winsch nomettahs paschauku us salineem un bija drihs zeeti eemidjis. Ne tā winna nabbaga beedris, kam bailes ne kahva gulleht un kam taggad wissadi bailigi stahsti no reisneeku notikumeem, no kureem winsch kahdā reise bija laffijis un dsiedejis, prahtha schaudijahs. Mehnefis atspihdeja ar faveem starreem zausr semmo lohgu; bet kad daudtreis beest mahloai winnu apklabja, tad no kam bij istabinaa drihs gaisch drihs pawissam tumsch. Tahds ihsti ne finnams gaischums tik pee tam valihds bailigai firdei wissadas bailigas atspihdeschanas preekshā ehrmoht, un tā tas bija ar Teodoru. Drihs wairs ne atjehdsar, kur winsch bija. Winsch pasinna lehdes, kas pee seenahm karrajahs, sohbenus un schkehpus, kas gare seenahm bij faktroiti, — un arweenu diktaki firdei puksteja baididamahs un drebbedama. Tē peepeshi — nō, tas ne bij wairs nekahds atspihdums — winsch skaidri redseja, ka durvis atwehrabs un ka winnu fainmeeks paprekkhu brihtinu klausjahs un tad pee sawu weesu gulta aslighda. Auksti baitu swedri apsedsa Teodora peerti un ne eespehja neweenu wahrdinu isrunnaht. Taggad bija tas slepka wianu gultu atsneedjis, taggad pahrscheem pahrliezes un — winna rohla spihdeja garsh dunzis. Scho usskattoht atdabbuja tas nelaimigais atkal sawu balsi. Winsch no wissa spēkha fawa gullo-scha beedra rohlu krattidams sauza: „Glahb muhs Kahrlis! Issglahbees ka ne wairak sewi paschu, jo es jau esmu nokauts!“

Kahrlis usmohdahs un ahtri atsibdamis kas ap winneem notikla, winsch pistoli fagrabhis to turreja tam slepka wam preeksh fruktum, pirms schis ar sawu spohschu erohzi wehl ko warreja eesfahlt.

„Ko juhs darreet, manni jaunee fungi?“ fazija taggad semneeks itt isbrihnejees. „Woi tahda irr juhfu pateiziba? Es nahku itt lehni manna ehdamā lambari goetas gabbalu nogreest, lai manna seewa jums rihtu agri miltigu vihragu iszeptu — jo lat nu esheet juhs baggati jeb nabbagi, tad tatschū irr jums abbeam

rihtu tahkch zelch preechä un preechä ta irr lab
broklastis tas labbakais estiprinatajs — un nu juhs
manni gribbeet no schant?"

Semneeks runnaja vateesibü. Pee seenas scho abju jaunu kauschu guillas weetai prettim karajahs maktigs spekka schlinkis. Kahrlis pamanni azzumirkli to ap-maldishanohs, kas winnus bij sagrahbuje. Winsch nolikka sawu eerohzi, atmettahs us sawu salmu gultu un fahla til nekahrtigi smetees, ka pa azzim fahla assaras birt. Teodors bija pawissam nokaunejee, bet arri beidsoht esahla lihds ar sawu beedri smetees — un semneeks, kā jau bij teizie, nogreesa brangu galkas gabbalu un tad aifgahja, wehl arween par sawu weesu nepateizibu nudedams.

Pahrejais naiks gabbals pagahja klussi un rahmi, un no rihta atradda jaunce reisneeki us galda to ap-fohslitu sphezigu pihragu.

Teodors nehmabs no schi maja notikkuma labbu mahzibu preechä fewim. Winsch astina, ka isman-niba gan irr labba un flawejama; bet ka aplamas un leekas bailes padarra dshwes preeku ruhltu un muhs wehl klah par apsmeeklu.

J. K.—n.

Jannetle ruddeni.

Waffarina — waffarina!
Kam til ahri probjam behds? —
Jysa tawa dshwibina,
Aztinas kam tu jau slehds?

S i u d i n a s c h a n a s .

Austrenna - juhrsas gubernementu augst zeenijams General-Gubernatera kungs appaesch 26. Septemberi f. g. Nr. 4645 Kursemmes Gubernements-waldishanai nsdeviis fluddinashanu par to islaist:

"ka ta weetneeki ihreshana, t. i. tahdu zilweku, kas vaschi no sawa prahha grubb saldatos eet, ne ween pee Gubernements-waldishanas, bet arri General-Gubernatera fanzelejä tohp isdarrita, ka latris weetneeks 570 rumbutus f. dabbhus, ka taks draudses, pee luxxeem tee zilweki peerakstti, furri par weetneekem grubb faderrees, saweem draudses lohzelkeem til ween tad atlischanas-söhnes warr aisseegit, kad kaweksi rohdahs, kas aifturra pahrrastishanu no weenas draudses us ohtru, un ka beidsoht tee zilweki, kurei par weetneekem faderrahs, par usturu to draudse astahdamu pamihlias-lohzelku zaue tam gahda, ka fahdu dassu no taks winnam eedoh-tas faderreshanas-naudas scheem dohd."

Kursemmes Gubernements-waldishana augscham isteiku zaue scho wisseem par siamu issluddina. Jelgawas pills, tal 12ta Oktoberi 1864. (Nr. 1310.)

No Kuldigas Magistrata-teesas tohp, us peene-schanu ta no teesas apstiprinata kuratora par to manu ta Kijewas gubernementi, Tscherkaskas aprinst, Man-

Kur nu brieses, fruhni, plawas,
Kas bij gebrötti salnumä? —
Kur palissa pukkes tawas,
Ko es piunu wainaga? —

Vagdigalla — pohgataja! —
Kam aiffrohji tablumä? —
Dsegguiste — sulcotaja, —
Kam aplinssi dseesminä? —

Kur nu wissi manni preeki,
Ko tu nessi wassarin? —
Kam nopluhzi rohes leegi
Aiseijohit tu, mahmulin'??

Schelt — schelsi man jaranda
Pehz teem pukki wainageem. —
Lat arr tehtichts manni glauda
Leiz: „Tu lihdsiga ar teem!“

„Tä tew aiffrees rohsan laifi
Meitik' mihla — ko ween warr' —
Nobahlehs tee faheti waigt. —
Atnahfs ruddens tewim arr!“

„Un kā lappinas birt falla —
Tä arr' birsti lappina,
Bet aif lappa — vaau's galla —
Zelfees jauna lohshumä!“

E. J. S.

.

tuswas fahdschä nomirrisccha nepprezeta un pee Kuldigas birgeveem appaesch Nr. 844 peerakstti Otto dehla Kahrla Rosenthala, kas weenu mantofchanas grahmatu (Testamen), irr astahjis, — wissi tee, furri kā mantineest, jeb zittadi dehlt fahdas bildinashanas pehz taishibas un pehz likumeem gribbletu peenest, — zaue scho fluddinashanu usaizinati, fewi ar tahdahm bildinashanu tann 25ta, 27ta un 28ta Janwari 1865, un sad tannis deenäs teesas fehdechana ne buhti, tad us to nah-famu teesas fehdechana deemu pee fchahs Kuldigas magistrata woi vaschi, jeb kā mehrminderi, jeb kā weetneeki un ar polmaki peeteilees un sawas gribblechanas tuhdsalit peerahdiht un pehz tam to tahaku spredumu eelsch gitte uoleekama islehgshanas termina, kupsch no jauna taps fluddinahs, sagaidit. 3

Kuldiga, tann 26ta Oktoberi 1864.

(S. B.) Magistrata appaeschrafs.

Ta isfholishana no tahm pee Leelas-Mundahles peer-derrickahm muischahm un fudmallahm tann 15ta Janwari 1865 Jelgava, Behra funga sahle zaue Wirsipiskunga teesas sefretehri taps noturreta. 3

Oberhoesgerichts teesas adwokats Borkampff-Laue.

Wiffas Anilina vehrves.

lä arri fataisitu kischenilli preefsch vehrveschanas warr lehti
virk eelsch apteekes prett Latveeschu basnizt Jelgawā. 1

Gelsch Jamasmuischdas Peterweides weens ustizzams
mohderneeks, kas saproft pareift lohpus kohpt, warr
dabbuhit mohderefchannus pakti, 9 werstes no Jelgawas
us Baufkas leelzetta. Kam patib lai melsdahs vee 1
Muischdas waldischanas.

Kursemme, Dohbeles aprinkī, Meschamuischdas kiespehē,
labdas Blanckenpeltes semneku mahjas tohp pah-
dohtas. Kas tahs gribb virkt, lai veeteizabs Blanckenpeltes
muischā. 2

Patsabban valissa gattava nn Jelgawā vee George
Nasche, winna d'sessu un tehranda bohdē appaftch
kolonadehm, lä arri wiffas grahmatu bohdēs irr dabbujama:

N u r s e m m e s
wezza un jauna

Laifa grahmatā

us to gaddu

1 8 6 5.**Ta Engelischu Magashne****J. Redlich, Rihgā,**

dohd wiffeem saweem draugeem, virzejeem un andelmanneem, wissadahm leekahm präfischchanahm un pahr-
leezigahm runnahm par atbildi, ka ta gruntigi scheit augshā peeminneta engelischu magashne, netek ne
us kahdu jaunu weetu pahrzelta, bet tomehr paleek pastahwiga tai jaunā **G. Minns** funga nammā,
pee zittureisejem smilchu wahrtiem: schis nams irr tas pirmais par kreisu rohku teem lautineem, kurxi
nahk no Pehterburas Ahrrihgas jeb no Widsemmes pusses, un tas pehdigais nams par labbu rohku teem,
kurxi nahk no Kursemmes pusses par kalleelu. Wehl wehrā leekama sihme par scho magashni irr tahda,
la par bohdēs lohgeem, us pascha muhra irr par freewiski un ar wahzu jeb lateinisku bohksabeem rakstīhs

J. Redlich.**I. РЕДЛИХЪ.**

un pahr scheem wahrdeem, wehl augstaki irr us weenu melnu tahlvēli redsama ta Englantes walstes sihme,
un schahdai sihmei stahw no latras pusses ar spihdigeem selta raksteem: 3

Englisches Magazin.**АНГЛІЙСКІЙ МАГАЗИНЪ.**

Rabbibas un prezzi tigrus Rihgā tai 30. Oktoberi un Leepajā tai 31. Oktoberi 1864 gaddā.

M a f f a j a p a r :	Rihgā.	Leepajā.	M a f f a j a p a r :	Rihgā.	Leepajā.
R. R.	R. R.	R. R.	R. R.	R. R.	R. R.
½ Echetw. (1 puhru) rudsu 170 lihds	1 80	1 80	½ puddu (20 mahz.) d'sesses . . .	1 —	1 10
½ " (1 ") tweeschu 275 —	3 —	3 —	½ " (20 ") tabaka . . .	1 25	1 50
½ " (1 ") meeschu 140 —	1 50	1 50	½ " (20 ") schāhtu appianu —	—	3 —
½ " (1 ") ausu . 110 —	1 15	1 —	½ " (20 ") schāh. zuhku gall.	—	—
½ " (1 ") strau . 200 —	2 50	—	½ " (20 ") krohha linnu	2 50	2 —
½ " (1 ") rupju rudsu milt.	1 80	1 80	½ " (20 ") brakka linnu	1 75	1 20
½ " (1 ") bidelet. 250 —	3 —	2 80	1 muzzu linnu fehlu . . . 13 —	15 50	10 —
½ " (1 ") tweeschu mil.	3 50	3 50	1 filku . . . 10½ —	11 —	12 50
½ " (1 ") meeschu putain.	2 50	2 70	10 puddu farkanas fahls . . . —	6 —	7 —
10 puddu (1 biekwu) feena. . —	4 50	3 —	10 " baltas rupjas fahls . . .	6 —	6 —
½ " (20 mahz.) tweesta 420 —	4 60	4 50	10 " smallas " . . .	5 50	6 —

Verantwortlicher Redakteur: Pastor N. Schulz.

Von der Censur erlaubt. Mitau, den 2. November 1864. Nr. 166.

Gedruckt bei J. G. Siebenhagen und Sohn in Mitau.

(Te klaht peelikums: Basnizas finnas Nr. 6.)